

Sygn. akt II UK 195/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku D. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 lutego 2010 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 grudnia 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt 1 w części dotyczącej prawa
do emerytury od dnia 1 marca 2007r. do 10 października 2007r. i
sprawę przekazuje Sądowi Apelacyjnemu do ponownego
rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 grudnia 2008 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 29 listopada 2007 r. i przyznał D. G. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2007 r. oraz orzekł o kosztach procesu.

W pisemnych motywach wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził, że ubezpieczona spełnia przesłanki prawa do emerytury wskazane w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, powoływanej dalej jako ustawa emerytalna), w tym także wymaganie dotyczące 30 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, Zdaniem Sądu, do uznanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresu – wynoszącego 26 lat, 10 miesięcy i 8 dni - doliczyć należy okres zatrudnienia od 10 marca 2006 r. do 31 grudnia 2007 r. (1 rok, 9 miesięcy i 21 dni), wynikający z przedłożonego w postępowaniu apelacyjnym zaświadczenia, a także – wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji - istnieją podstawy do uzupełnienia brakującego stażu, stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, o 1 rok, 4 miesiące i 1 dzień okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Pozwany organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej przyznania prawa do emerytury w okresie od 1 marca 2007 r. do 10 października 2007 r., zarzucając w pierwszej podstawie skargi kasacyjnej naruszenie art. 29 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej – poprzez przyjęcie, że ubezpieczona na dzień 1 marca 2007 r. spełnia wymaganie 30 letniego okresu składkowego i nieskładkowego. W drugiej podstawie skarżący powołał zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 291 § 1 k.p.c. i „art. 398²¹ k.p.c.” – poprzez błędne ustalenie, że ubezpieczona posiada 30 letni okres pracy.

Z tych względów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, iż ubezpieczona legitymuje się na dzień 1 marca 2007 r. 30 letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Nie kwestionując już zaliczenia do tego stażu całego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia, organ rentowy wskazał, że na tę datę okres składkowy i nieskładkowy wynosi 29 lat, 5 miesięcy i 5 dni. Brakuje zatem 6 miesięcy i 25 dni, stąd też doliczeniu podlega okres od 15 marca 2007 r. (w okresie od 1 marca 2007 r. do 14 marca 2007 r. istniała przerwa w zgłoszeniu do ubezpieczenia) do 10 października 2007 r. Skarżący podkreślił, że Sąd Apelacyjny, po pierwsze, błędnie doliczył staż emerytalny powstały po 1 marca 2007 r. (już po przyznaniu prawa do emerytury), po drugie, zaliczył okres od 10 marca 2006 r. do 28 lutego 2007 r. podwójnie, bowiem ten okres został już wcześniej uwzględniony przez organ rentowy.

Co do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. - skarżący stwierdził, że go powołał nie dlatego, iż kwestionuje zasadę swobodnej oceny dowodów, lecz dlatego, że Sąd drugiej instancji ocenił ogólny wymiar stażu ubezpieczeniowego w oderwaniu od ustaleń dokonanych przez organ rentowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona z uwagi na zarzut zawarty w pierwszej podstawie, a dotyczący przepisu art. 29 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej. Po pierwsze, istotnie – ustalając uprawnienia do emerytury na dzień 1 marca 2007 r. - Sąd Apelacyjny uwzględnił okres składkowy i nieskładkowy powstały po tej dacie. Po drugie, nie dokonał ustaleń w zakresie całego wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Przeprowadził natomiast operację polegającą na doliczeniu wskazanych przez siebie okresów do okresów uznanych w zaskarżonej decyzji, nie sprawdzając, czy nie zostały one już uwzględnione przez organ rentowy. Biorąc zatem pod uwagę to, że nie jest możliwe prawidłowe zastosowanie prawa materialnego bez zgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., I PK 164/05, Monitor Prawa Pracy 2006 nr 10, s. 541), uchybienie to mieści się w zarzucie naruszenia prawa

materialnego. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy rozważa zasadność takiego właśnie zarzutu, a nie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Natomiast naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. nie mieści się we wskazanych w przepisie art. 398³ § 1 k.p.c. podstawach kasacyjnych. Zgodnie bowiem z § 3 tego przepisu podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006r. nr 4, poz. 76). Art. 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c. Wszakże ten właśnie przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006r. V CSK 11/06 LEX nr 230204). Ustrojową funkcją Sądu Najwyższego jest sprawowanie nadzoru judykacyjnego, w tym zapewnianie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2007 r. V CSK 364/06, LEX nr 238975). Dla porządku też należy wskazać, że powoływany w tym zarzucie przepis art. 398²¹ k.p.c. dotyczy postępowania przed Sądem Najwyższym, zatem nie mógł on zostać naruszony przez Sąd drugiej instancji.

Z uwagi na niedostatecznie ustaloną podstawę faktyczną wyroku i to, że Sąd Najwyższy, będąc związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.), nie jest władny do dokonywania samodzielnych ustaleń w tym zakresie, wyrok w zaskarżonej części podlega uchyleniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy, na mocy art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

